Mikko Pulkkinen,
toimitusjohtaja
Siemen Forelia Oy
2.10.2023

U 46/2023 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi metsänviljelyaineison tuotannosta ja markkinoinnista, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) 2016/2031 ja 2017/625 muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 1999/105/EY kumoamisesta (metsänviljelyaineistoasetus)

Siemen Forelia Oy kiittää mahdollisuudesta lausua metsänviljelysaineistoa koskevasta asetusehdotuksesta. Siemen Forelia tarkastelee asiaa siementuottajan näkökulmasta, arvioiden esitettyjen muutosten mahdollista vaikutusta vallitseviin toimintatapoihin.

Siemenhuollon toimijat, varautuminen ja toiminnan koordinointi

Metsäsektorin merkitys yksittäisen jäsenmaan kansantuotteessa ja taloudessa vaihtelee merkittävästi. Suomessa metsäsektorin asema on hyvin keskeinen ja metsätalouden tarpeisiin tarkoitettu metsäpuiden siementuotanto on jo tällä hetkellä varsin suunnitelmallista sisältäen myös varautumisen sadon vuotuisiin vaihteluihin ja sen myötä myös yllättäviin lisätarpeisiin.

Jalostetun siemenmateriaalin tuotannossa päätoimijoita on Suomessa kaksi, Siemen Forelia Oy ja Tapio Palvelut Oy, joista Siemen Forelia osuus vuotuisesta kokonaistuotannosta lienee noin 2/3. Molemmat päätoimijat varautuvat tulevaisuuden tarpeisiin tahoillaan, omien resurssiensa mukaisesti. Siemen Forelian puolesta voimme lausua, että pyrimme jo nyt koko toiminta-alueellamme varautumaan varastoimalla vähintään noin kahden vuoden siementarpeeseen suhteutettuna omiin vuotuisiin myyntimäärimme. Osassa toimialuettamme varasto voi olla huomattavasti tätä suurempikin. Varautumisessa keskitymme nimenomaan pääpuulajeihimme metsämäntyyn, metsäkuuseen ja rauduskoivuun.

Koko valtakunnan tarpeista lähtevää ja kaikkia toimijoita koskevaa kokonaiskoordinointia jalostetun siemenmateriaalin tuotannossa, varastoinnissa ja varautumisessa ei tällä hetkellä ole. Käytännössä tällaisen toteuttaminen lisäisi hallinnollista taakkaa ja haastavia kysymyksiä esimerkiksi tilanteessa, jossa toimijoiden yhteenlaskettu tuotantokapasiteetti on likimain yhtä suuri kuin tuotteen kysyntä. Pitäisikö toimijan tai toimijoiden myyntiä tällöin rajoittaa varautumisen vuoksi? Miten asiakkaiden tasavertaisuus varmistettaisiin tällaisessa tilanteessa?

Pohjois-Suomen siemenkeräys ja varmuusvarastointi on lakisääteisesti ohjattu Metsähallitus Luontopalveluiden velvoitteeksi ja tässä roolissa he kykenevät koordinoimaan varmuusvaraston tilannetta nähdäksemme erittäin hyvin. Siemen Forelia ei osallistu Pohjois-Suomen metsikkösiemenen keruuseen, mutta tukee resursseillaan tarvittaessa Luontopalveluiden toimintaa.

Siemen Forelia Oy siementuottajana

Siemen Forelia Oy:n toiminnan ytimessä on korkealaatuisen, jalostetun metsäpuiden siemenmateriaalin tuottaminen Suomen metsäsektorin tarpeisiin likipitäen koko Suomen alueella. Siemen Forelian toimialueen ulkopuolella on ainoastaan aivan pohjoisin osa maasta, noin 67,5 leveyspiirin pohjoispuolinen alue, minne siemenviljelysten perustaminen ei ole ollut ilmastollisista ja tuotantotaloudellisista syistä kannattavaa. Strategiamme toteuttamiseksi olemme käytännössä luopuneet metsikkökeräyksistä toimialueellamme ja keskittäneet resurssimme metsien kasvua, hiilensidontaa ja biodiversiteettiä edistävien jalostettujen siementuotteiden tuotantoon.

Siemen Forelian valmius kasvattaa varmuusvarastoja

Kuten edellä kuvasimme, Siemen Forelialla toiminta perustuu maantieteellisesti kattavaan siemenviljelysverkostoon. Siemenviljelysten tuotanto pyritään keräämään talteen täysimääräisesti aina, kun se ylipäätään on järkevää. Säädösten laatijoiden on hyvä ymmärtää, että viljelysten siementuotannossa ei ole olemassa ylimääräistä reserviä. Joudumme jatkuvasti tasapainottelemaan viljelysten satomäärien, keräyskauden sääolosuhteiden, työvoiman ja kaluston saatavuuden rajallisessa todellisuudessa. Jos tähän yhtälöön jatkossa lisätään viranomaisen antama velvoite siemenvaraston kasvattamisesta jollakin alueella, vaikutukset tulevat olemaan moninaiset.

Viljelysten sadot vaihtelevat jatkossakin kasvukauden olosuhteiden vaihteluiden mukana, keräyskauden sääolosuhteille emme voi mitään. Nähdäksemme ainoa käyttämätön tuotantoreservi, jonka avulla voisimme nykyistä paremmin varautua äkillisiin ja yllättäviin lisätarpeisiin, on metsikkökeräykset, joista on kuitenkin viime vuodet pyritty määrätietoisesti pääsemään eroon. Jos Etelä- ja Keski-Suomen äkillisiin tarpeisiin velvoitetaan keräämään jatkossa metsikkösiementä, tämä lienee hyvin samankaltainen tilanne kuin P-S varmuusvarastointi, joka on lakiin kirjattuna velvollisuutena ohjattu Metsähallituksessa Luontopalveluille ja jonka

erillisrahoittaa MMM. Jos tällaiseen ratkaisuun kuitenkin päädytään, metsikkökeräyskohteiden valinnan tulisi olla hallinnollisesti mahdollisimman yksinkertaista.

Velvoite saattaa loppukäyttäjien tietoon materiaalin soveltuvuus tuleviin olosuhteisiin

Asetusehdotuksen luvussa III on kuvattu metsäpuiden siementuotannon ammattimaisten toimijoiden velvoite asettaa loppukäyttäjien saataville **kaikki tarvittavat** tiedot aineiston soveltuvuudesta nykyisiin ja tuleviin ilmasto- ja ekologisiin olosuhteisin. Termiä ”**kaikki tarvittavat**” on näkemyksemme mukaan syytä tarkentaa. Velvoite kaikista tarvittavista tiedoista tulevien ilmasto- ja ekologisten olosuhteiden vaikutuksesta aineiston soveltuvuuteen jollakin kasvupaikalla on erittäin haastava, ellei mahdoton vaatimus. Siementuottaja voi toimittaa loppukäyttäjälle kulloinkin **saatavilla olevat tiedot** tulevista ilmasto- ja ekologisten olosuhteiden vaikutuksista, mutta käytännössä siementuottaja on tässä asiassa Luonnonvarakeskuksen ja valvovan viranomaisen tuottaman tiedon varassa.